

людського життя та побудови суспільства з висом рівнем захисту праці.

Перелік використаних джерел

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 09.10.2020).
2. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення: 09.10.2020).
3. Кримінальна відповідальність за порушення законодавства про охорону праці URL: <http://oppb.com.ua/news/kryminalna-vidpovidalnist-zaporushennya-zakonodavstva-pro-ohoronu-praci>
4. Безпека та здоров'я на робочому місці в умовах пандемії COVID-19. URL: <https://dn.dsp.gov.ua/2020/04/25/zupinimo-pandemiju-bezpeka-i-zdovnya-na-roboti/>

Степан Семен

*студент магістратури юридичного факультету
Західноукраїнського національного університету*

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЕКСТРАДИЦІЇ В УКРАЇНІ

Глобалізація, відкритість кордонів, можливість практично безперешкодно подорожувати та інші фактори, ставлять на порядок денний питання постійного збільшення екстрадиційних справ. Правоохоронні органи практично не мають можливості затримати злочинця без допомоги іноземних партнерів. Належне правове регулювання цього процесу є наріжним каменем ефективного розслідування злочинів та отримання можливості їх арешту на притягнення до відповідальності.

Легальне поняття екстрадиції міститься в Кримінально-процесуальному кодексі України (далі – КПК України), ст. 541 встановлює: «Видача особи (екстрадиція) - видача особи державі, компетентними органами якої ця особа розшукується для притягнення до кримінальної відповідальності або виконання вироку. Екстрадиція включає: офіційне звернення про встановлення місця перебування на території запитуваної держави особи, яку необхідно видати, та видачу такої особи; перевірку обставин, що можуть перешкоджати видачі; прийняття рішення за запитом;

фактичну передачу такої особи під юрисдикцію запитуючої держави» [1]. Глава 44 КПК України регламентує питання видачі осіб, які вчинили кримінальне правопорушення (екстрадиції), детально встановлюючи порядок направлення запиту про видачу особи; повноваження Центрального органу України щодо видачі особи; порядок підготовки документів та направлення запитів; межі кримінальної відповідальності виданої особи та інші важливі аспекти інституту екстрадиції.

На рівні законів крім КПК України діє ще один важливий закон у цій сфері. Так, 2 жовтня 2018 році Верховна Рада України прийняла закон "Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України у зв'язку з ратифікацією Третього додаткового протоколу та Четвертого додаткового протоколу до Європейської конвенції про видачу правопорушників". На прикладі вказаного закону можемо спостерігати як ратифікація європейського законодавства робить його частиною нашого національного кримінально-процесуального законодавства.

Основною метою прийняття вказаного закону є спрощення процедури екстрадиції, зокрема закладення можливості скоротити строки перебування такої особи під вартою з подальшою її екстрадицією.

Відомчі нормативно-правові акти також мають надзвичайно важливе значення, адже допомагають втілити норми законів (норм вищого рівня) в життя. Слід в першу чергу згадати Наказ Міністерства юстиції України «Про затвердження Інструкції про порядок здійснення міжнародного співробітництва з питань взаємної правової допомоги, видачі правопорушників (екстрадиції), передачі (прийняття) засуджених осіб, виконання вироків та інших питань міжнародного судового співробітництва у кримінальному провадженні під час судового провадження» від 19.08.2019 року № 2599/5.

Жоден кодекс, закон та наказ, які ми згадували вище, не працював би, якби не було відповідного договору між державами. Так, якщо аналізувати договори, які уклала Україна, то слід назвати договір з Азербайджаном, Грузією, Естонією, Латвією, Литвою, Молдовою, Польщею, Аргентиною, Австрією, Італією, Іспанією, Великою Британією, Німеччиною, Туреччиною, Швейцарією. Не має Україна таких договорів із США, Канадою та Росією. З названими країнами є лише двосторонні договори у сфері надання взаємної допомоги у кримінальних справах, які не дають права видавати країнам втікачів від правосуддя або підозрюваних у злочинах громадян іншої країни.

За даними аналітиків порталу «Слово і діло», «Загалом з України до іноземних держав екстрадовано 118 осіб (з 2014 по 2018 роки), а протягом 9 місяців 2019 року – 40 осіб. З іноземних держав до України за п'ять років передали 76 осіб, хоча запитували на видачу 252 правопорушники» [3].

Окрім двосторонніх договорів підставою для екстрадиції також є Європейська конвенція про видачу правопорушників, а також Конвенція СНД про правову допомогу та правові відносини у цивільних, сімейних та кримінальних справах. Саме названі конвенції встановлюють основу двостороннього співробітництва і допомагають уніфікувати правила щодо екстрадиції на значній території.

Інститут екстрадиції для видачі Україні економічних злочинців є вкрай важливим, адже навіть доведення усіх ознак злочину без можливості арештувати злочинця нічого не вартуватиме. Ідеально виписаний в нормативно-правових актах механізм екстрадиції без укладення з іноземними країнами двосторонніх договорів також не працюватиме. Відтак залишається надіятись на успіх наших дипломатичних працівників в питанні укладення нових двосторонніх договорів, а законотворців – на подальшу ратифікацію Європейської конвенції про видачу правопорушників.

Перелік використаних джерел

1. Кримінально-процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 року № 4651-VI. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 2013, № 9-10, № 11-12, № 13, ст.88

2. Наказ Міністерства юстиції України «Про затвердження Інструкції про порядок здійснення міжнародного співробітництва з питань взаємної правової допомоги, видачі правопорушників (екстрадиції), передачі (прийняття) засуджених осіб, виконання вироків та інших питань міжнародного судового співробітництва у кримінальному провадженні під час судового провадження» від 19.08.2019 року № 2599/5. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0956-19#Text>

3. Екстрадиція: які країни світу можуть видавати Україні наших втікачів.

<https://www.slovoidilo.ua/2019/10/23/infografika/polityka/ekstradycziya-yaki-krayiny-svitu-mozhut-vydavaty-ukrayini-nashyx-vtikachiv>